

GAZDASÁGI LAPOK

50. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. December 13.

Őszi trágyázáshoz a Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

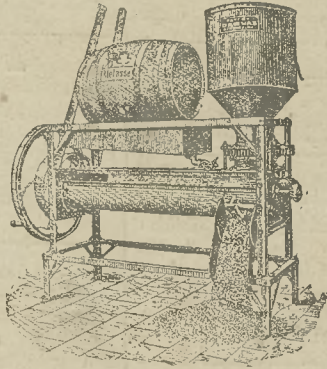
helyesen alkalmazva, min-
legelősebb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kívánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselő e.
Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura” melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3-4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpatélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura” org. trágya, enyvtelen esontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura” mezőgazdákát ellátó részv.-társ.
Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12.
Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99-43.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16

Osszesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi főlöszleg 90.349.— kor. 1904. évi főlöszleg 72.438.23 kor
1902. 59.782.28 1905. 61.730.60
1903. 109.331.73 1906. 39.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban része sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Finom Hanna veteőarpa

beszerezhető

Bükkmogyorósi gazdaságban

vasutállomás: Szilvássvárad (Eger-putnoki vasut mentén).

Érdeklődők forduljanak a Gazdasági Lapok kiadóhivatalához 1178. szám alatt.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban URL REZSŐ sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon: 97-05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

KOBLINGER GYULA
FOTÓGRÁFIAI MŰINTÉZET.
BUDAPEST, VII., CSÉNGERI-UTCA 22.
Készít CLICHÉKET MŰVEK, FOLYÓIRATON, ARAJEGYZÉKEN ÉS HIRDETÉSEN BESZÉDEK, TERVEN FOTÓGRÁFIAI SAJÁTOS RAGASZTÁSOK

Ritka szép bernáthegyi him kutyám van; gazdatársaim közül van valakinek fajtisztán nőtény bernáthegyi kutyája? Hagyandó kölykökért felügyelet alatt párosítom. Czim a kiadóhivatalban 1190. szám alatt.

PIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépellenszalmát tetszős szerinti mennyiségben és eredeti (pernai) orosz lenmagot.

GŐZEKÉK,

gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilózia, vagy: az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18. kéretnek.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelpek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

A LEGJOBB ÉS LEGELŐSŐBB ÉPÍTŐANYAG

a homokból, cementtel vagy mészszel készült falazótégla, tetőcserep, fal és padlólapok, esővek stb. Dr. Gaspary rendszere szerint előállítva,

Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban.

A 84. számú ismertetési brosjura ingyen.

Levelezés és nyomatványok magyar nyelven.

Leipziger Cementindustrie Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre.	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékkletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árfogad
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási
jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	863
Tárca. Prijedor. — Buzsi Géza Félix	864
Ismét a Balkán-szerződés. — Glaser V. Géza	864
A takarmányrépamag-tenyésztésben a fehérjetartalmat figye- lombé vegyük-e? — Gyárfás József	865
Jelentés a budapesti országos komlókiállításról. — Csérei Lajos	867
Könyvismertetés	870
Praktische Schweinzücht.	
Kérdések és feleletek	870
Kérdések: Süldők hizlalása. P. J. — Mesterséges legelő juh és szarvasmarhának. K. J. — Burgonya- vetőmag megvizsgálása. Gy. J. — Praktikus kender- törő-gép. K. E.	
Feleletek: Mit tegyek a pusztuló faszindelytől helyére. L. — Tehénim takarmányozása helyes-e. Szász Ferencz. — Miért nem híznak sertéseim. Mándi Márton Zsigmond. — A fiatal luczerna műtrágyázása. Mittweg.	
Hírek	871

SZEMLE.

(Most már komolyan itt a tél, vége a mezei munkáknak. — A földmívelési kamarák ügyében meghozott döntés. — A kerületi kamarák elejtve. — A gazdasági egyletek fejlesztése kamarákká. — A zemplén- és pestmegyeiek új kamaratervezete. — Felhatalmazás kereskedelmi szerződés kötésére.)

Most már minden kétségnek vége. A tél véglegesen beállott és vetésről többé szó sem lehet az idén. Ép úgy nem valószínű az sem, hogy tavasz előtt az ekék munkába állhassanak. Azzal számolnunk kell, hogy tavasszal megfeszített munka elé kerülünk. A be nem vetett területeket be kell vetnünk és a tavasziak alá csak tavasszal szántanunk, már tudniillik azoknak, akik az őszi szántást csak részben végezték el, avagy sehogy sem végezheték el. A német birodalmi statisztika szerint 5% burgonya és 25% répa fagyott a földbe és átlagosan mintegy 10%-a az őszi ekék alá szánt földeknek vetetlenül maradt. Hasonló statisztikát a mi országunkra nézve is talán összegyűjtenek majd a gazdasági tudósítók. Faute de mieux, most nekiesünk az igazi téli munkáknak. Takarmányozunk, jeget hordunk, trágyát hordunk, a magtárban szorgoskodunk és fát szerzünk be, ha tudunk. A fákérdés az ország sok részében fölötté bajossá vált. Nemcsak hogy nagyon drága a fa, — de sok vidéken kapni sem lehet. A fálválnak nolens volens a széntüzelésre kell berendezkedniök.

A hétnek nagy eseménye a gazdasági egyesületeknek gyűlése a földmívelési kamarák ügyében. A gazdák nagyhete már előrevetette az árnyékát. A kerületi kamarák eszméje már akkor sem talált tetszésre, és most aztán meg is pecsételték a sorsát. A kerületi kamarák létesítése érdekében kifejtett hatalmas korteskedés daczára is a kerületi kamarákat 2 szótöbbséggel elvetették. Az oppozíció élén gr. Andrassy Sándor állott és a mi előttünk is ellenszenves kerületi kamarákat megdöntötték. De vele együtt megdőlt a jövedelem 1%-ra kontemplált magas kamarai illeték is és megdőlt a gazdasági egyletek kivégzése is. Ellenkezéssel az új nusus az, hogy a kamarák megyénként alakittassanak és pedig szerves kapcsolatban a gazdasági egylettekkel. A részleteket egy bizottság fogja kidolgozni.

A kerületi kamarákat ellenző egyletek közül a zemplénmegyei és a pestmegyei állottak elő részletes ellentervekkel. Mindakettő sok figyelemre méltót tartalmaz, s a kettőben sok a rokon vonás, mert az intézményt alulról akarják fölépíteni, és nem felülről. Hogy ez az eszmeáramlat győzött, az gróf Keglevics Gábor fáradhatlan agitációjának eredménye.

A zemplénmegyei elaboratiumnak főelvei a következők:

Földmívelési kamarákat és gazdasági egyleteket külön-külön a gazda közönség fenntartani nem képes. A földmívelési kamarák feladatai nagyrészt azonosak a gazdasági egyletekével, csak hogy a gazdasági egyleteknek erre eszközeik hiányoztak. Ha tehát a kellő eszközök nem fognak hiányozni, akkor a gazdasági egyletek is több sikert fognak felmutathatni. A gazdasági egyletekben meglévő erőket tehát fejleszteni és kiegészíteni kell; s ezt olcsóbban érhetjük el, mint a külön kamarákat. A külön kamarákra a földadó 4 százalékát szánták, a mi tulsok, — mert a földadó mellett tekintetbe kell venni a községi, vármegyei pótdadót, a vármegyei és községi utadókat és a birtoklással járó egyéb terheket, egyházi és iskolai adókat. Ezen pótlékok ma a II. oszt. kereseti adók eltörlése után a kis községekben, de általában is olyannyira fölszaporodtak, hogy néhol maholnap a *kincstári adót kétszeresen fogják meghaladni*. Miből következik, hogy a földre, a melynek adóztatását jövedelem eltitkolásával csökkenteni nem lehet, már a mai viszonyok között csak egy-két százalékos pótdadó emelés is igen megfontolandó, mert a gazda a rohamosan emelkedő pótdadót elviselni képtelen. Ugyanezért a kamarák oly szervezése, mely nagy fizetésű, állandósított nyugdíjas új hivatalok kretálásával és ennek folytán a költségek tetemes emelésével lenne összekötve, nemcsak czéltévesztett lenne, hanem a nép rokonszenvét sem

nyerhetné meg. Ezért kell a súlyt a gazdasági egyletekre fektetni.

Ezen oknál fogva a zemplénmegyei gazdasági egyesület a mellett tör lándzsát, hogy a földmívelési kamarák a gazdasági egyletekben állittassanak föl, és pedig kisebb megyék egyesülésével, s a kerületi kamarák mellözésével.

A zemplénmegyei gazdasági egyesület nem kívánja hatósági hatáskörrel felruházni a kamarákat, hanem csak azzal, hogy a mező- és erdőgazdasággal foglalkozók egyesületeink érdekeit képviseljék és a hatóságokat a törvények végrehajtásában támogassák és ellenőrizzék. A sok új hatóság csak zavarokat okozna. A kísérleti telepek és mintagazdaságok föllállítása eddig is állami feladat volt, maradjon ezentul is, de a módos egyletek ha tehetik, ebben ne legyenek megakadályozva. Elég ha ezekre a befolyás biztosítatik a kamaráknak. Üzemtervek készítése szinte szükségtelenül ill sztetnék be a kamarák működési körébe, mert ezekre a magánéletben van szakember elég. A választott bíróságok is fölöslegesek, mert a perrendtartásban ily bíróságokról eddig szó sincs; különben is a választott bíróságok a leggyengébb és legdrágább bíróságok.

A megyei gazdasági egyletek kifejlesztésének alapján létrejövő kamarák úgy állanak elő, hogy minden birtokos, a ki legalább 100 korona adót fizet, szavazó, — a pluralitás elvénél fogva ez százig mehet. Száznál többet senki sem gyakorolhat. A 100 koronán alul fizetők községenként, illetve körjegyzőségenként csoportosulnak és együttesen választják meg megbízottukat, ki a csoportosult községek összes állami adójának megfelelőleg gyakorolják szavazati jogukat. Tagok a földbérlők is jövedelmi és személyes kereseti adójuk alapján. Az összes okleveles gazdák és erdészek, a kik tényleg gazdálkodnak, állatorvosok, gazdatisztek, gazd. szövetkezetek főtisztviselői, kikre nézve a kamarai illeték évi 10 koronában állapittatik meg.

Ez a szervezkedés a visszabályozó társulatok bevált szervezkedésének mása. A törvényhatósági kamarai tagok száma 80—120-ig lehet. A kamarai tanács egyszersmint mint a gazdasági egylet választmánya is működik. Az elnökség és tanács 3 évre választatik. A tanács legfeljebb egy ötöd részét a vármegye területén levő szakemberekkel egészíti ki. Ezek kültagok. Érvényes határozat csak úgy hozható, ha a gyűlésen a beltagok többségben vannak. A gazd. egyesület vagyona megmarad, — de a vagyon jövedelmeivel a kamara rendelkezik. A kamara mint vármegyei mezőgazdasági bizottság is működik.

A kamarai illeték legmagasabb kulcsa a tiszta jövedelem 1/2%, tehát a földadónak 2% lehet, mely közadók módjára hajtandó be.

Megjelent a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

(BUDAPEST, V. KERÜLET, ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZÁM)

TÉLI GAZDASÁGI ANYAG

baromfi tenyésztési és háztartási cikkek

Kivánatra bérmentve küldjük.

ÁRJEGYZÉKE.

Kivánatra bérmentve küldjük.

	Czukor	Fehérje	Száraz- anyag
	százalék		
Sárga golyó (32. t.)	3 0	1.16	7.74
Sárga olajbogyó impregnált (29. t.)	2.6	0.79	7.52
Riesenwalzen (Metz & Cie) (32. t.)	1.9	0.84	6.50
Sárga hosszú elefánt (29. t.)	1.8	0.89	6.60
Fehér olajbogyó impregnált (29. t.)	1.7	0.75	6.59
Sárga olajbogyó (Chrestensen) (29. t.)	1.4	0.83	6.65
Kirsché-s Ideal (32. t.)	1.3	0.81	6.02
Kirsché-s Ideal (22. t.)	1.2	0.74	6.39
Sárga Vauriac (29. t.)	1.0	0.78	4.90

Ha csak végig szaladunk szemünkkel e szám-sorokon, mindjárt kell hogy feltűnjön az a szabályos csökkenés, a mely a cukor-, fehérje- és szárazanyag-tartalom közt egyenes arányban mutatkozik. Csekély és lényegtelen ingadozásoktól eltekintve, azt látjuk, hogy az egyes répa-féléknek az átlagos cukortartalommal nő, vagy fogy a fehérje- és szárazanyag-tartalma is. A fehérjetartalom és cukortartalom közti összefüggés feltűnően látszik az 1906 és 1908. évi elemzéseknél, de az 1907. éviéknél kevésbé élesen, de ez évben általában nem volt valami nagy a fehérjetartalom közti különbség az egyes répák közt. Minél cukrosabb volt átlag valamely répa — csekély ingadozásoktól eltekintve — annál gazdagabb volt az fehérjében és szárazanyagban. Sőt ez a szabályszerűség ugyanazon répaféléknél is mutatkozik, ha t. i. az illető répa összehasonlításul több táblán is termeltetett, akkor az egyes táblák szerint kisebb-nagyobb volt a cukortartalma is; de épp úgy szabályszerűen kisebb-nagyobb volt a fehérje és szárazanyag tartalma is.

De másrészt látjuk azt is, hogy a fehérjének figyelembe vétele a selekciójánál figyelembe vehető kihatással nem lehet a répa fehérjetartalmára, különben az eckendorfi és a Jaensch-féle répáknak e tekintetben ki kellene válniok. A valóságban pedig azt látjuk, hogy sem az

Jegyzet. A szubstancia és Kirsché-s Ideal magja eredeti termelőjüktől szereztetett be. A Dauerrunkel, Lanker, sárga leutowitzi, Vollendung, sárga golyó és az egyik sárga olajbogyó 1908-ban N. L. Chrestensen-Erfurt-ból lett hozatva. A többi mag, a mennyiben származása nincs külön kitéve, Mauthner Ödön budapesti magkereskedőnél rendeltetett meg.

eckendorfi, sem az impregnált répák nem válnak ki fehérjében, az elemzési sorozatból, hanem kevés ingadozással ők is hozzásimulnak ahhoz a törvényszerűséghez, hogy több cukor, több fehérje és több szárazanyag.

Az eddigiek alapján tehát minden jel arra mutat, hogy a takarmányrépa magtenyésztésnél teljesen helyes az eddig követett eljárás, mely a termőképességen és alakon kívül a tenyész-kiválasztást a cukortartalomra alapítja; a cukortartalommal ugyanis gyarapszik a fehérjetartalom is, de az utóbbinak külön, speciális fokozásáért sem a teoria, sem a gyakorlat nem lelkesedik, sőt a magtenyésztésben a cukor mennyiségének megállapítása mellett a fehérjevizsgálatot teljesen figyelmen kívül hagyja, illetve nem nagy súlyt fektet reá.

Gyárfás József.

Jelentés a budapesti országos komló-kiállításról.

(1908. október 1—8-ig.)

Hazai komló már volt kiállítva kisebb csoportban így elszórtan az 1885-iki és az 1896-iki orsz. kiállításokon — de csak olyan figyelmet keltett, a mennyit az akkori hazai komlósterület megérdemelt. A 90-es évek elején jó áralakulás volt s ennek eredményeképen a régi komló-termelő helyek (Segesvár, Illyefalva, Székelykeresztur, Futtak stb.) környékén új kertek is keletkeztek, úgy hogy már az 1898-iki hivatalos különleges összeírás nyomán kitűnt, hogy már 636 katasztrális holdra fejlődött hazai komló-termelésünk. Ezenközben megindult a *rendszerezés állami* tevékenység e téren is s megint volt egy pár jó fizető esztendő s a hazai komló-

134-ik ábra. A budapesti országos sörárpa- és komlókiállításán (1908. okt. 1—8.) I. és II. díjat nyert komlóminták: (1. segesvári, 2. illyefalvi, 3. bácskakölpényi, 4. csózi, 5. bácsujfalusi, 6. Segesvár II., 7. sepsiszentgyörgyi, 8. bácsmadarasi komlómintákból toboztanulmányok.)

melyeknek okkájáért (1300 gr.) 36—38 krajczárt fizetett, kaesáit, melyek darabonként 66 krajczárba kerültek. Boldog Bosznia! El is mesélte, hogy egész Boszniában tilos bármely háromfikereskedelmet üzönek a vásári napokon délelőtt 11 órakor, vagyis a vásár befejezte előtt azon vásárolnia, a miről a piacon mi is meggyőződünk. A fogyasztó az első. Azután jó a kereskedő. És milyen nagy büntetések szabotnak ki az ezen tilalmat megszegőkre. *Bárha nálunk is így volna!*

A mit láttunk vörös pulykákban, azok sulyban az 5 kiló körül mozgottak s a legkitűnőbb keltezőkként és vezetőkként dicsérték őket. A ludak igen hasonlítanak az olasz ludakhoz, a kaesáknál némi pekingi befolyás látható, a tyukok azok egy konglomerátumot képeznek, kopasznyaku, langshan, brahma, cochin, olasz és más fajták révén keletkeztek, akár a mi falusi tyukjaink. Az orpingtonnak nyoma sincs. Az olasz libák típusának elterjedése a chioggiái, ezek dialektusukban „csozottok“-nak nevezett halászkok importjának befolyása, a kiknek egyrésze a zöldség és

olasz primeurok behozatalával vitorlásaikon foglalkozik és kereskedést üz. Ezek hoznak is át olykor élő baromfit Tallianországból Dalmáciába s innen terjedhetnek el.

Sajnos, az idő rövid volta miatt, több mint 2 napot Prijedorban nem tölthetünk. Egy alapos jó pihenés után másnap este hazafelé indultunk.

Az éj Boszniában oly csapadékdús, hogy bizony az ablakokat éjfél után be kellett zárunk és reggel felébredve, azt hittem, hogy eső esett, mert a jó pflaszter de az utak is ugyancsak jól átázottan néztek ki. Azért is láthattunk júniusban a legnagyobb szárazságban, midőn egész Horvátországban folyt a kényszerarató, oly kukoriczát, mely ölnyi magas volt és bennünket elfedett.

Vissza gyorsabban utaztunk, mert gyorsvonat összeköttetést kaptunk. Egy kis napszurást is kaptam, no meg a budapesti gyorsvonatot is elmulasztottam egy horvát vasuti trager impertinenciája miatt. De csalányba nem üt a menykő! A bajt kihevertem 24 óra alatt.

László barátom külön robogott el, még látoga-

tóba ment, én pedig haza. Sörfogyasztás volt a magam részéről négy nap alatt 27 korsó, savanyu-viz rohitechi 11 liter. Minek is a sört megadóztatni, mikor ilyen könnyen fogy.

Utazásunk céljai valának kereskedelmi összeköttetést szerezni, a mi sikerült is, mely azonban magánügy lévén, e helyen nem tárgyalható. És vettünk vörös pulykákból vagy 10 darabot.

De hoztam baromfitenyésztőinknek valamit ezen utról. Ha baromfitenyésztésünk amugy is primitív óljait és eszközeit jobbakkal ohajtják kicserélni vagyis tenyészházakat és eszközöket kívánnak vásárolni, forduljanak Carl Rosmány urhoz Geflügelzucht-Anstalt in Prijedor (Bosnia), a kinek olcsón, úgy vagy 4—500 korona értékben eladó feleszámu telepberendezési anyaga van. Vörös pulykákat is olcsón beszerezhetnek általa quantum satis, ha arra öt felkérlik.

De ne sokára közöljék ebbeli szándékukat, mert a keleti bonyodalom azt dugába döntheti, a teher-szállítás pedig ezen vonalon úgy is néha napokig szünetel.

Buzzi Géza Félix.

Arankamentes

vagy legalább

arankamentesíthető

Kisarankás

és

LÖHERG-

LUCERNA-

magot

vásárol

a legmagasabb árakon

HALDEK

magnagykereskedése, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója

Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

135-ik ábra. A budapesti komlókiállítás I. és II. díjat nyert komlómintákból tengely- és pikkelytanulmányok.

illyefalvi 7, erdélyi—württtembergi 4 minta. Mindkét kiállítás nyertesei között szép helyet foglal el az Illyefalván 27 év óta honosított spalti fajta, a mely jó honosodó képességénél fogva bizvást elnevezhető *illyefalvi*—*magyar* fajtának! Nemkülönbön jó eredményeket ért el a *bácskai* fajta is, melyet hosszabb időközön át a *futtaki uradalomban* honosítottak szintén jó szerencsével. Melléjük sorozható az udvarhelymegyei *szenterzsébeti* uradalomban honosított *Golding* és a *lángi-saazi* komló. Ha még keletkezne új telepítések hazánkban, avagy érdemes lesz a régi kerteket felújítani, úgy ez a most említett négy magyar komlófajta tekinthető majdan regenerátornak!

A bíráló *point eredményeit*, illetőleg ha vizsgálódunk s ha végig tekintünk a táblázatokon egy majdnem szigorú bíráló képét kapjuk. Ugyanis 15 pontot csak 2 minta kapott, 14 pontot pedig csak 6 minta. A komlók 10%-a kapott 13 pontot, 10%-a 12 pontot, 20%-a 11 pontot, 17%-a 10 pontot és 20%-a 9 pontot, kevesebb pont már kevés volt, így 6 pontot szintén csak 2 minta kapott.

A bírálói *szempontok* szerint csoportosítva a 91 mintát, a következő képet alkothatjuk: minden szempontnál az 1, 2, 3 pontot nem megfelelő, a 4, 5 ponttal bírálókat megfelelőnek mondjuk. Ehhez képest lesz:

A *komlótermés* szempontjából a minták 38%-a megfelelő és 62%-a nem megfelelő. Ez nagy szám s az a szomorú tanulság, hogy sok termelő hiába küzd végig a termelés évét a komlóskertben, mert a mikorra itt van a komlószüret ideje, belefáradt s csak így lehetséges, hogy a tulkorai, vagy elkéselt szedés, esőben ázott komló, rosszul válogatott, hibásan szárított, garmadában vagy zsákban megfüledt, helytelenül zsákolat komló miatt oly csekély lett a megfelelő „point” csoport. Végig nézve a listán s a mennyire a termőhelyeket ismerem, azt kell hinnem, hogy *termés* tekintetében leginkább a kisgazdák mintái kaptak kevés pontot.

A *komlótohoz* szempontjánál 4—5 ponttal, a kiállított mintáknak 48% a megfelelő, tehát már kedvezőbb az eredmény, a mi arra mutat, hogy sok helyen megfelelően művelik is. Azonban a mintáknak 52% a gyengébb pontokat kapott, a mi nem csak arra vall, hogy sok helyen nem odaváló fajtát termelnek, de azt bizonyítja, hogy sok termelésnél a tohoz megromlott a korai szedés, helytelen ültetési távolságok, tulságos trágyázás s művelési módok miatt, mentséget is találhatunk azonban az idejéi termés év szeszélyes időjárásában.

A *komlóliszt* szempontjánál 4—5 pontot a minták 67%-a kapott, itt tehát már jelentékeny a javulás s igazolja azt, hogy a mi talajunk s a mi napsugarunk is megfelelő módon megtermi a lupulint. Összegezve mindent, úgy látom a bírálói lapok kombinált eredményeiből, hogy a kiállított komlómintákat a természet, a fajta stb. révén kevesebb kifogás érheti, mint inkább az emberi jóakarát, tudás és buzgalom szempontjából.

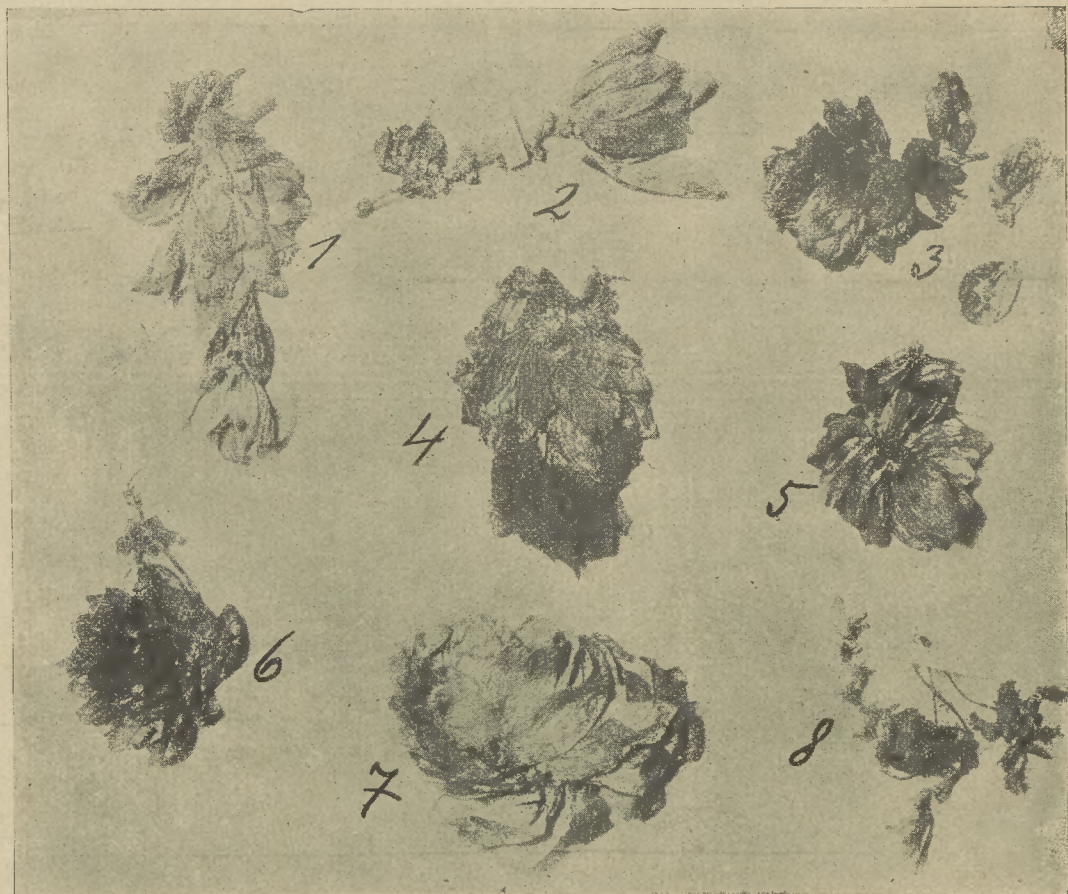
II.

Növényteni bíráló és elemzés: Talán nem lesz érdektelen, ha a budapesti komlóbírálok gyakorlati eredménye nyomán kissé botanikai alapon is foglalkozunk a kiállítási mintákkal. A komlóbotanika elsősorban a lupulin mennyiségét és minőségét szokta számbavenni — sajnos ez irányú vizsgálatokra műhelyem még nincs berendezve, de mai napig időm sem lett volna. Ez irányban tehát meg kell nyugodnunk a hiv. bíráló értékszámaiban. A botanikai vizsgálat alapja a *lupulint* rejtő *toboz* s pedig a tohoz szélessége, hossza. Ezeknél fontosabb a tohoz gerincze, a *toboz tengely*, melynek nem csak finom alkatát, szőrözött voltát, de hosszúságát is párhuzamba kell állítani a rajta levő könyöklések számával. Ugyanis ezen ülnek a pikkelycsomók. Már a prágai komlótudós Choudunsky reá jött arra, hogy minél több könyöklés esik a tengely egy centiméter hosszára, annál több rajta a pikkely levélke, annál tömöttebb a tohoz, annál több lupulina lesz benne! Ez azonban csak elmélet marad, legfeljebb csak az összehasonlításban alkalmazható, ha u. i. éles rajzu fényképeket állítunk be. Ezen elméleti módszer alapján én egy gyakorlati analitikus módszert dolgoztam ki. * Milliméterekben lemérem a tohoz tengely hosszát, per-

* Tanulmányok a komlóról. Kolozsvár, 1908.

A budapesti orsz. komlókiállítás I. és II. díjat nyert mintáinak botanikai elemzése.

Sorszám	A komló minta			A tohoz				100 tohoz abszolútus súlya ¹⁾ gramm	Cséres-féle tömörségi szám	Értéksorozat száma
	Termőhelye	tengerszín feletti magasság méter	fajtája	pikkelyek száma drb	szélessége milliméter	hossza milliméter	tengely hossza milliméter			
1	Segesvár	383	javitott erdélyi	60	20	29.7	18.5	14.3	2.64	3
2	Illyefalva	534	honosított spalti	70	19.5	28	21	14.4	3.92	1
3	Kölpény	88	bácskai	77	28	29.7	20	16.3	3.26	4
4	Csász	150	honosított bácskai	57	23.5	30	25.5	18.1	4.10	2
5	Bácsujfalu	87	bácskai	96	24	32.3	17	24.8	4.21	5
6	Sepesvár II.	383	Golding	43	21.5	28	16.5	14	2.31	6
7	Sepsiszentgyörgy	549	illyefalvi	53	19	28	16.5	13.2	2.07	8
8	Bácsmadaras	120	honosított erdélyi	73	24	30	18.5	17.6	3.24	7
			Átlagok	—	—	—	19.1	16.5		

136-ik ábra. Komlókiállítási minták hibái: (1. tulajelődött, 2. durva tengelyű, 3. rovarrágott, 4. megveresedett, 5. tulapró, 6. korom penészes, 7. rezes-rozsdás, 8. fehér penészes komlótohoz alakok félnagyágban.)

sze több tengelyét, hogy átlagot kapjak, második mozzanat, hogy minden komlómintából megmértem 100 toboznak az abszolút súlyát. Van tehát két pontosan megmért adatom, melyek a komlótoboz tömörségét adják. A két méret számait megszorozom, az eredményt elosztom 100-al, így megkapom a komlómintá *tömörségi számát*, mely kisebb-nagyobb lévén, értékközfokozatot is jelent. Így megtudom, melyik milyen értékű minta! A budapesti kiállításnak csak az 1-ső és 2-ik díjat nyert 8 mintáját elemeztem meg a fenti eljárással, az eredményt a következő II-ik számú táblázat mutatja. E szerint tehát a legjobb minta a *bácsujfalusi* komló lenne, legnagyobb lévén tömörségi száma s leggyengébb a sepsiszentgyörgyi, mert csak 2.07 a tömörségi száma!

Mit látunk azonban a táblázat utolsó (értéksorozatot) oszlopában? Azt, hogy a rangszámok más sorrendet mutatnak. E szerint a legjobb minta az illyefalvi s leggyengébb a sepsiszentgyörgyi marad. Igen, ne felejtjük el, hogy a dolgozó asztalon csak a toboz alakja, tengelyhossza és abszolút súlyát vettem figyelembe, de nem néztem a külsejére, tömörségére stb., a hogy azt a budapesti bírálók számbavették. A leghelyesebb bírálati eredményre tehát csak úgy jutunk, ha számbavesszük az elemzési adatokon kívül a gyakorlati bírálat értékszámait is. Vagyis a tömörségi számot hozzá kell adni (összeadni) a bírálati pontok végösszegével s az eredmény összegek különbségéből fog előállani az új értéksorozat. Ez megtörténvén, a legelső, a legjobb komlómintá az illyefalvi lesz, a második a csőzi s csak a harmadik segesvári, a mely pedig a budapesti bírálatban a legelső helyre került!

Ezek után vessünk egy tekintetet a budapesti kiállítás 8 legjobb komlómintájára. Ebben segítségünkre lesz a mellékelt 3 fénykép tábla is. A *segesvári* I. (1) komló tobozai kissé hosszukásak, emlékeztetnek a württembergi fajtára, a melyből javítottat és honosított. A toboz minden méretében az átlag körül van, az abszolút súly nem a legjobb, de a toboz szétörzsolése után *igen sok* lupulina kerül elő. Az elemző fényképén a tengelyek kissé egyenlőnek, a pikkely levelek keskenyek, de liszttel dusan rakottak. Versenyhársa, az *illyefalvi* fajta toboza inkább hengeres és tömöttebb (pikkelyek száma 70), a tengely erősen könyöklős, de kissé vastag alkatu, a pikkely levélkéi szélesek, nagyok.

A 3. számú (*kölpényi—bácskai*) minta toboza kisebb természetű az előbbinél, bár a pikkelyek száma (77) több, s már javult az abszolút súly száma is. Szép, egyenletes fejlődésű a tengely s finomak, oválisak a pikkelyek s ezek tövéig alig van magkezdet, míg az előbbi 2 mintán jeles számban találhatunk fejletlen termőket — igaz ezek is lupulinnal rakodvák!

Igen szép toboz alakot mutat a *csőzi* komló (4. sz.) s bár a pikkelyek száma kisebb mint fent, mégis az abszolút súly jobb az előbbieneknél, a mi lupulina gazdagságra mutat. A tengelyen sok a könyök, alkata subtilis. Ezek valamennyien I. díjat nyertek Budapesten, sőt a kölpényi minta kivételével a berlini nemzetközi kiállításon is I. díjat kaptak. Tehát a magyar bírálók jól bíráltak!

Jó tömött formát mutat a *bácsujfalusi* (5. sz.) minta toboz képe (pikkely szám 96), éppen ezért a tengely kissé megnyulott s tényleg 100

toboz sulya 24.8 gramm: a legnagyobb szám ebben a sorozatban! Mellette gyengén mutat a *Segesvár* II. (6. sz.) minta ugy a tobozképen, mint a tengelyképen! A pikkelyek száma csak 43, a tengely is csak 14, az abszolút súly is kevés, tehát a tömörségi szám is elmaradt. Kissé korán lett szedve, mert inkább fejletlenek a tobozok.

Szomszédja a *sepsiszentgyörgyi* (7. sz.) komló igen egyenetlen tobozu, alig vannak valamivel jobb értékszámai az előbbinél, a tengely alkotás ugyan elég jó, de pikkelyeken magdurványok láthatók, igaz, jó sok lupulinba beágyazva! Kissé erőse fejlődött az utolsó (8. sz.) *bácsmadarasi* komló, a toboz némileg zilált, de a tengely elég szabályos és sűrű könyöklésű, a pikkely levelek kissé nagyok, de finom.

A pikkely száma jelentékeny, az abszolút súly közepes, a tömörségi szám szintén átlagos.

Azt hiszem eléggé megvilágítottam elemző módszeremet ezen 8 példával. Érdekesebb lett volna mind a 91 kiállítási mintát így széjjel szedni, de ez egy pár havi munka lett volna. Nem mulaszthatom el azonban, hogy az utolsó ábrán be ne mutassak néhány hibás toboz alakot, a melyeket szintén a budapesti kiállítás tobozmintáiból gyűjtöttem. Hát igen, rosszul szedett, helytelenül zsákolt, penészes, viharvert, rovarrágott, szétzilált, túlfeljődött stb. tobozu komlómintával bajos I. díjat nyerni!

Cséser Lajos.

KÖNYVISMERTETÉS.

Praktische Schweinezucht. Egy értékes tartalomdus mű hagyta el most a sajtót: *Praktische Schweinezucht* dr. C. Nörner-től, II-ik teljesen átdolgozott és bővített kiadásban. E mű a gyakorlati gazdának irányadoul és vezetőül szolgál a gyakorlat terén — a tenyésztőnek tanácsadó és értékes kézikönyve. A szerző, ki a gazdasági irodalom terén értékes szakműveivel hangzatos nevet szerzett már magának, oly művet nyújt, melylyel feladatának magaslatán áll, miután a sertésenyésztőnek minden fontos kérdésére kimerítő válaszsza szolgál. Oly szakkönyv, mely a legjobb művek közé sorozható, melyet e téren a szakirodalom létrehozott. Tet-szetős alakja októv, 434 oldalra terjed és 112 ábrával van ellátva. Ára fűzve 7 márka, kötve 8 márka és megrendelhető szerzőnél dr. C. Nörner Barsinghausen Hannover.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Süldők hizlalása.

Januárban hizóba fogom 100 drb. egy éves süldőimet. Erre 3 wagon kukoriczám, 50 mm. czirokmag korpám, 100 mm. buzakorpám van. Száritott moslék beszerezhető mázsánkint 14 kor.-ért. Jó lesz-e ezt venni? A fuvar drága 36 kor. Aradról. Hogy adagoljam naponta a takarmányt, hogy süldőim mennél előbb 100—100 kilósak legyenek.

P. J.

Kérdés. Mesterséges legelő juh és szarvasmarhának.

Ugy a juh, mint pedig a marha legelőben igen szükesen vagyok, különösen május—július hónapokban; birtokomon ugarrendszer van, tehát a zöld

ugar mellett elegendő fekete ugar is van, a melyben alkalmam volna mesterséges legelőket csinálni, a mely legelőket az őszi vetésig használhatnám; kérdem igen tisztelt gazdatársaimat, hogy mily mesterséges legelőket (a jelen viszonyok mellett) ajánlanának, a mely legelőkön ugy birka, mint pedig a szarvasmarha megélhetne és a vetőmag aránylag nem sokba kerülne. Csibe-hurral már több ízben kísérleteztem, de ez csakis az öreg birkának alkalmas legelőt szolgáltat; nyulszapuka pedig nálam nem diszlik; a lóhere pedig ezen célra nem alkalmas.

K. J.

Kérdés. Burgonya-vetőmag megvizsgálása.

Kénytelen vagyok burgonya-vetőmagot beszerezni, de nem szeretném a maggal a fusarium, vagy gyűrűbetegség csirait is behurczolni, hol lehet elvégeztetni a minta megvizsgálását ezen veszedelmes bakteriumokra?

Gy. J.

Kérdés. Praktikus kendertörő-gép.

Miután nagyon olcsón és praktikusán tudnám erőhajtással a kiáztatott kendercsomókat megtörölni, — de miután alkalmas gépet erre nem ismerek, kérem közölni, hogy hol szerezhetnék be erre olcsó és mégis megfelelő gépet.

K. E.

Felelet. Mit tegyek a pusztuló faszindelytető helyére című kérdésre.

Hogy a faszindely most nagy drágasága mellett is oly hamar pusztul, annak oka az, hogy olyan vékonyra vágják a faüzemekben, mint a hártya papir: Keresztül lehet rajta látni. Ez az oka annak, hogy mindenki elfordul tőle. Én kérdésttevőnek mégis csak a cserépszindelyt ajánlanám azzal, hogy a régi tetőszerkezetét erősíttesse meg székek és szelemenekkel. Ez mégis olcsóbbra jön, mint a kátránypapir, a mely a szarufák külső burkolását deszkával követeli meg. Már pedig a deszka is nagyon drága, a kátránypapir pedig még csak annyira sem tartós, mint a faszindely. Az eternit palafödél szép; láttam sok felé, de az árviszonyait nem tudom. A czinnezett vasbádóg a legjobb, de méregdrága.

L. M.

Felelet. Teheneim takarmányozása helyes-e című kérdésre.

Feleletem adásánál Kellner szabványaiából indulok ki, mely szerint:

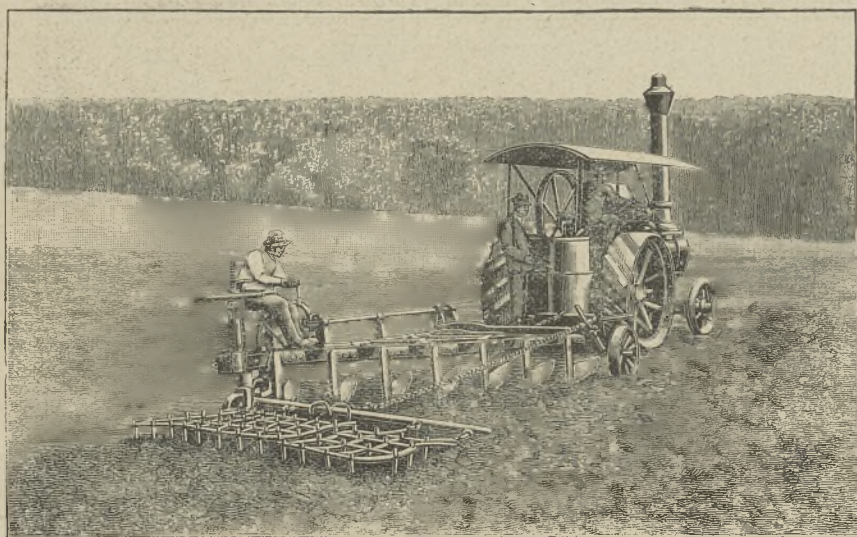
500 kg. élősulyra és naponta 5 liter tejtermeléssel szükséges:

11—13 5 kg. szárazanyag
0.65 kg. igazi fehérje
4.40 „ keményítő érték.

A t. kérdésttevő gazdatárs által összeállított takarmányban van:

	Száraz- anyag kg.	Ig. fehérje kg.	Kem. érték kg.
20 kg. vizes répaszelet	1.400	0.060	1.000
0.40 „ melasszban	0.312	—	0.192
0.35 „ buzakorpában (durva)	0.301	0.031	0.147
0.10 „ napraforgó pogácsában	0.090	0.032	0.072
0.15 „ maláta csirában	0.132	0.016	0.057
1/2 kg. durva buzakor- pában	0.430	0.040	0.210
5 kg. hereszénában	4.090	0.280	1.370
* 7 „ zabpolvyában	6.150	0.080	1.480
Összesen	12.905	0.539	4.528

* Jegyzet. Azért vettem 7 kgra, mert a szárazanyag tartalom szerint a többi takarmány mellett annyi etethető.

UJ!

UJ!

UJ!

Egygéprendszerű gőzszántás.

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

	Szárazanyag	Ig. fehérje	K-ért
Szükséglet	11—13·50	0·65	4·40
Adagrés	12·91	0·54	4·53
Különbözet	—	0·11 +	0·13

Mint látható tehát a fenti takarmányozás nem-hogy a *legmagasabb tejprodukczióra* elegendő volna, hanem még egy 5 literes tehenet is csak szükösen elégít ki, miért is a jobb tejelőknél szükséges lesz egy kis abrak-többlet. A 0·11 kg. *fehérje hiány* fentti esetbeni pótlása — talán azért nem lesz indokolt, mert Kellner maga is megenged egy kis *differentziát*, meg aztán ott van a *répaszelet*, a melyben az u. n. nem igazi fehérjék, vagyis az u. n. *amidok* természetes okoskodás szerint épen olyan szerepet játszanak, mint a répában magában — vagyis etetésük mellett érvényesül az a *gyakorlati tapasztalat*, hogy bizony jó takarmány ez a répa s nem egészen indokolatlan régi gazdáink azon felfogása, hogy „*a répa abrak is.*”

Azzal azt hiszem t. kérdéstevő is tisztában van, hogy jobb tejelő és részére feltétlenül jobb takarmányt kell juttatnia, különösen a lactatio első periodusában, a mikor a *tejelés bő takarmányozással serkenthető — forszirozható!*

Egy liter tej pótlására szükséges 0·065 kg. igazi fehérje és 0·265 kg. keményítő érték. Ezen tápanyag a többek között meg van a következő *abrak összeállításban*:

0·1250 kg. árpadara
0·0625 „ finom buzakorpában
0·0625 „ repcefogácsában
0·1250 „ napraforgó-pogácsában

vagyis 0·3750 kg. abrakkeverékben s most már aztán, hogy viszonyai között, tekintettel a tej árára, indokolt lesz-e a fenti pótlás, az számítás dolga.

Hogy elég-e a takarmány, azt a tehenek kondíciója árulja el, mert jó tejelő tehen gyenge koszt mellett leromlik, rossz tejelő igen jó koszt mellett meghízik.

A mi a *Derby-melasszt* illeti, hát tessék megvizsgáltatni valamelyik vegytani állomáson, hogy tényleg benne van-e a jelzett tartalom, mert én mindenféle gyári elemzésben „*Tamás*“ vagyok, reklámoknak meg épen nem hiszek. Ha megvan a jelzett tartalom és a benne lévő alkotórészek *1. keményítő-érték egysége*** nem kerül többbe, mintha az egyes takarmányokat külön-külön vette volna s otthon keverte volna össze, hát akkor rendben van a dolog, mert a *Derby-melasszt* szívesen fogyasztják a tehenek.

Száritott répaszeletből teheneknek 3·5—5 kg.-t bátran adhatunk naponta és darabonként; a víz felvevő képessége pedig tekintettel arra, hogy a vizes répaszelet szárazanyaga 7%, míg a száritotté 89·50%, hát tiszta a számítás, hogy minden 1 métermázsza répaszeletre lehet számítani 80—90 liter vizet, az *áztatás mértéke és határa különben a szeletek megduzzadása.*

Szász Ferencz.

Felelet. *Miért nem hiznak sertéseim* című kérdésre.

A másfél éves sertés már megérett a hizlásra. Ez tehát, t. i. fiatal kora, nem lehet oka a nem hizásnak. Miután azonban, ha tény az, hogy két-hónapi hizlás után csak futkosnak a vályun és nem esznek, ellenben rágják az ólat és földet, daczára, hogy árpa- és kukoricadarát kapnak, ezek a körülmények kétségtelenné teszik az emésztési zavarokat és bélpangást.

** Keményítő-érték egységek, valamint a takarmányok legújabb elmélet szerinti %-os összetételét megtaláljuk az újabb takarmányzásti munkákban s gazd. zsebnaptárokban.

Most már az a kérdés, hogy mi okozta ezen kóros állapotot?

Nézetem szerint e háromféle ok foroghat fenn. Első az, hogy talán forszirozta az etetést s minden átmenet nélkül ment neki a nagyobb adagolásnak, minek folytán elvesztették a sertések étvágyukat, a mi száraz hideg és fagyos időben, a mikor a sertések turni nem tudnak és semmiféle növényi tápanyagokhoz nem jutnak, az ugynevezett magló sertéseknél is gyakran előfordulni szokott, főleg pedig fias koczáknál.

A második ok lehet só hiány, a midőn t. i. a vérbe nem juthatván be elegendő konyhasó, a gyomorban természetes uton nem képződhetik a szükséges mennyiségű sósav sem, mely az emésztést állandóan fenntarthassa, a mely körülmény-nél fogva aztán be kell következnie az emésztési zavaroknak, a gyomor és bélpangásnak.

E kórtünetnek felismerésére szolgál a bélsárnak megvizsgálása, a mikor t. i. az göbös, száraz és mogyorószzerűvé válik.

A harmadik ok bélférgesség lehet.

Valamennyinél ezt tartom legveszedelmesebbnek, miután a giliszták folytonosan izgatják a bél nyálkahártyáját, sőt a gyomorfalát is átlukasztják s így e sérülésen, ha a sertéspestis baczilusa beférkőzhet, azonnal kész a nagy baj.

Ajánlom tehát a fentiek figyelembevételével tisztába jönni a kórokokkal, a melyeket azonnal elhárítani első kötelesség legyen. Épen azért, ha tényleg a giliszták volnának a bünösök, azonnal meg kell szabadítani tőlük a sertéseket. Ha pedig sóhiányában késztetnek a föld és ólragásra s ez okozná az emésztési zavarokat, akkor szórni kell nekik sót az ivóvizük vagy darajukba.

Kellemetlen, ha a már két hónap óta hizó sertéseknél ilyen kórtünetek jelentkeznek, mert legalább is két hét szükséges ahhoz, hogy az állatok visszanyerjék előbbeni jóétvágyukat, feltéve, hogy ha egyáltalán képesek az igazi kórok felismerése után szakszerűen úgy kezelni az ilyen sertéseket, hogy a kórokokat elhárítván, megszabadulhatnak a káros következményektől, mert hát a mint a közmondás szól, a repcének 60 az ellen-sége, a sertésnek meg százféle a betegsége. A sertések bajainál pedig nem olyan könnyű a kór-ismerés, mint egynémelyek képzelik, ismeretet szerezni vagy az ügy iránt pedig akkor érdeklődni, a mikor beköszöntött a baj, elkésett dolog.

Vajjon nem kapják-e a hizók nagyon hidegen az árpa és kukoricza darát, vagy nincsenek-e nagyon hideg és piszkos helyen? Mert az is lehet befolyással az étvágyvesztésre, tudvalevő dolog lévén, hogy a sertés nyáron hizik legjobban és mindvégig jó étvágygyal eszik.

E tekintetben is nagyon sokféle téves nézet uralkodik a hizlálók között, azt gondolván, hogy ezek a körülmények teljesen mellékesek. Pedig nem úgy áll a dolog.

Mándi Márton Zsigmond.

Felelet. *A fiatal luczerna műtrágyázása* című kérdésre.

Tehtettel, hogy a kérdést tevő luczernája I. osztályu buzatalajba van vetve, hol általában minden növény műtrágya nélkül is igen jól diszlik, azt következtetem, hogy talaja trágya szegény, vagy az abnormis időjárás következtében gyenge álagu a fiatal luczernája. Első esetben már vetés előtt kellett volna megfelelő műtrágyáról gondoskodni és ez esetben a lassabban ható Thomassalakot ajánlottam volna, mivel ennek foszfor sava hatása nem csak az első két, hanem többi évekre is kiterjed. A másik esetben kat. holdankint 25—30 kg. Chilislétromot ajánlok tavasszal fejtrágyának, vagy mivel itt a gyenge vetés sürgős segítséget igényel azért 150—200 kg. 16 % super-

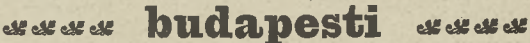
foszfátot ajánlok kat. holdankint, mivel hatása gyors, bár csak két évre terjed, megjegyzem még, az egyenletes elintézését minél rövidebb időn belül ajánlom teljesíteni. *Mittweg.*

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Időjárásunk hetek óta száraz, változó. A mult hét enyhe lévén, a mi kevés hó volt, az teljesen elolvadt. Az enyhe mult heti idővel ismét megkezdődhetvén a szántás, néhány napig szántani, sőt a friss szántást, a mennyiben a talaj mintegy 15—17 centire van megnedvesedve, vetni is lehetett. Több, az őszi vetéssel megkésített gazda friss szántásba vetett is. A korábban felszántott, de vetetlenül maradt rögös földek bevetethetők nem voltak, mert a felszín a csekély hó elolvadásától tulnedves, sáros maradt. Az ilyen felszántott, rögös földek bevetetésére kellett volna még 3—4 nap fagymentes, száraz idő, hogy a felszíni nedvesség részben az alsóbb rétegbe alászállva, kellő vetési munkáltra megszikkadhasson. Ezt azonban az 5-ikén ismét beállott 5 fokos és azóta 6—7 Celsius fok, időközben mintegy 3 centi hóeséssel váltakozó, hideg időjárás ismét megakadályozta. Ez idén tehát az elmaradt vetések pótlásával nem valami nagy eredményt lehetett az elmúlt heti enyhe idővel elérni. A szántás sem volt valamennyire eredményes, mivel 15—17 centin alól a föld teljesen száraz, ezen mélységben az eke szárant fordított, mélyebben pedig kötött földben az ekét nem lehetett levenni. Esett ugyan november hóban circa 50 milis csapadék, de ez nem hatolhatott mind a talajba, fagyos földre esvén jó része, az éjjeli erős fagyok a felszínről jórészben felszívta.

Személyi hírek. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király a személye körüli miniszter előterjesztésére Cselkő István nyugalmazott gazdasági akadémiai rendes tanárnak, a gazdasági szakoktatás terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. — A király ugyancsak Weisser Frigyes kishéri ménesintézeti állatorvosnak, az

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek idei második sorozata i. é. szeptember hó 30-án veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapju-árverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” *czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:*

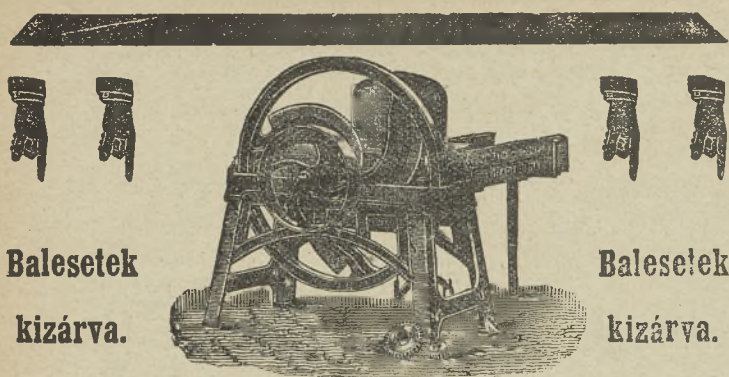
 Magyar Általános Hitelbank
 Áruosztály — Gyapjuárverések
 Budapest, V., Nádor-utcza 12. sz.

BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZ-
 CSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, LOSONCI VETŐGÉPEK, RESICAI
 ACÉLEKÉK, KALMÁR-FÉLE ROSTÁK, TELJES MALOMBEREN-
 DEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

 A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

 V., VÁCZI-KÖRUT 32.

Balesetek
kizárva.

Balesetek
kizárva.

Minden nagyságban.

**Szeckavágók,
Répavágók,
Darálómalmok,
Gőzölőkészülékek.**

Kis- és nagybirtok részére.

UMRATH és TSA
BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

Gőzeséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és hálhólyag, ugy-szintén összes női óvszerek) F. Berguerand fiás legbirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁRSÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. szám.
Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágott a „Gazdasági Lapok”-ból.

Magyar Erdész
erdészeti és vadászati szaklap

Szerkeszti és kiadja
IMECSFALVI IMECS BÉLA
Borsod-Apátfalván.
Előfizetési ár:
Egész évre. . . 14 korona.

Január elsejére
mechanikus gépész kerestetik, tehát olyan, aki a gépeket kifogástalan, üzembépes állapotban tartani kötelezi magát. Erteni kell a gazdaságban előfordulható összes erő- és munkagépéhez, vízvezeték és világítási berendezésekhez. Olyanok, kik hosszabb gyakorlattal bírnak, küldjék bizonyítvány-másolatokat Szabó János kasznár czimén Csorvársra, Békésmegye.

GAZDÁK
figyelmébe!

= 50% =
olcsóbb,
pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.** Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakob
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca, 28.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet I. fajtisza anyagra.

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfák
disz- és kertész-növények stb.
Nemes szilvacsemetekben nagy készlet

Szőlőoltványok európai, amerikai
sima és gyökeres vesszők.
— Árjegyzéket ingyen küld. —

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Eladó birtok.

Hontmegyében, országút mentén, közel vasut-hoz, 770 magyar hold igen jó gazdaság, 50 hold erdő, nagyon jó épületekkel, csinos kastélylyal és parkkal 350.000 korona.

BEYER KÁROLY
Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.
TELEFON 12-85.

Eredeti Hanna vetőárpat

a párisi kiállításon „Grand Prix”-vel kitüntetve, megvételtre ajánl **Kubicsek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz**, Prossnitz mellett, **Morvaországban.**

RAPID kézi műtrágya-szóró készülék.

Ezen **műtrágyaszóró-készüléket** Fischl V. gazdasági intőző ur szak-szerű kísérletezés után találta fel. — A régi szokásos **kézi szórással szemben előnye**, hogy a munkás **kezet és ruháját nem támadja meg**; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az **olcsó ár**, egyszerű kezelés s hogy **egy ember naponként 7-8 holdat**, vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállítható szórókanál által az **elszórandó mennyiség pontosan szabályozható.** A Budapesti darabonként **60.** — **K.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálok.

WEISZ JAKAB
a szabadkai műtrágya-gyár képviselője
Budapest, V., Lipót-körút 7.

TELEFON 42-78

szabadalm. szá. 4171b. szám alatt.

Szabályozható szórókanállal.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló-és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék.

Megszerezhető a
„Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában
Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

UJDONSÁG!

Farkas-féle **„REFORM”** melegágy-ablakok, melyek minden eddigit felülmúlnak. **ELŐNYEIK:** 1. Alsó és felső részük kovácsolt vasból minden hajlás ellen szerkesztve. 2. A legtartósabbak. 3. Anyaguk elsőrendű vörösfenyőfa. 4. Javítást sohasem igényelnek. — Megrendelhetők: vasszerkezeti gyárban Budapest, VI., Lehel-u. 8.

Farkas és Társa
Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetéssel és eredeti tervekkel díjtalanul szolgálunk.

Elismerő-leveleink közül: Tek. Farkas és Társa uraknak Bpest. A 4 db minta-ablakramát („REFORM” melegágy-ablakot) megkaptam. Igen ezélszerűek és várakozásomat felülmúlják. Kérnék ismét 20 darabot elkészíteni és czímre Bodák állomásra mint teherárut feladni. Fejérvár-Csurgó, 1907. VI/25. Kiváló tisztelettel Weigl Ferencz főkertész.

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló **Kocsi Árucsernok Szövetkezet**
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsii-raktára.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt, kartellen kívüli

burgonya-
mag-
gabona-
faszén-
gyapju-
kaszal-
repeze-
berhad-
rostaal-
waggon.

ZSÁK PONYVA

NAGEL ADOLF
Budapest, Arany János-utca 10.
„HUNGARIA” kétfős kézi kévekötelek favéggel, aratógép zsinegek, szőlőkötöző fonal, kötéláru, zsák zsineg, lópokróz. — Zsák- és ponyvagár. Kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés. — Sürgőncím: Nagela Budapest. — Vidéki telefon 35-92.

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK
és **LOKOMOBILON.**
NEM TŰZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!
LEGOLCSÓBB ÜZEM!
— TELJES MALOMBERENDEZÉSEK —
WOHANKA ÉS TÁRSA.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!
HELLER MÖR X.

Szarvasmarhák fertőző hüvelyhurutja és legjobban bevált gyógykezelési módja.

Ugy a külföldön, mint hazánkban a szarvasmarhák fertőző hüvelyhurutja napról-napra jobban terjed és tetemes veszteségeket okoz az állatállományban. Mindezekhez hozzájárul az, hogy a gazdaközönség a betegséget csak akkor veszi észre, ha az már súlyosabb jeleket öltött, de még hozzájárul ehhez az is, hogy nem részesíti a gazdaközönség a megfelelő gyógykezelésben az állatokat; rendszerint csak házilag törekszik kezelni, a mi annál is inkább eredménytelen, vagy legálább is nagyon hosszú időre nyulik a gyógykezelés, mert részint a betegség már előrehaladottabb, részint pedig a gazdaközönség részéről igénybe vett gyógymódok hatás-talanok.

Darányi Ignác dr. földmivelésügyi miniszter ur látva azon nagy nemzeti vagyoni pusztulását, a mely a szarvasmarhák fertőző hüvelyhurutja folytán az értékes hazai szarvasmarha állományt éri, meddőséget, elvetélést idéz elő, a mi viszont a tejtermelésre is hátrányos következményekkel jár, kiadta a m. kir. állatorvosokhoz 1908. június 4-én kelt 13981. sz. rendeletét (lásd Állatorvosi Lapok f. évi 44. szám, 548. lap), amelyben a kir. állatorvosoknak a betegséggel való beható foglalkozást előírja.

A szarvasmarhák fertőző hüvelyhurutjára nézve hazai irodalmunk is beható ismertetéseket közöl. A hazai állatorvosi kar több tagja közölte erre nézve észrevételeit, így behatóbban foglalkoztak vele és egész tanulmányokat eszközöltek **Keleti József, Ladányi Ábris, Laendler József, Morvai Gyula, dr. Kukuljevic József, Kovarzik Károly**, foglalkoztak többen összehasonlító gyógykezelési kísérletekkel is és ezekről is részletesen számolnak be.

Az állatgyógyászat terén a betegség leküzdésére szakemberek részéről több gyógy-eljárással történt kísérlet, ugymint 2½%-os langyos lysol- vagy kreolin-oldattal, ½% pokolkő-oldat, 2% tejsav oldattal, pyoktaninnal, acidum tannicummal, sublimát oldattal, több-kevesebb eredménnyel.

Ezen kezelési módozatok egyike sem tartotta fenn magát sokáig, mert részint a gyógykezeléseknek utóhatásuk volt, a kezelés bizonyos szakavatottságot igényelt, nem volt minden szer laikus kézre bízható és sok szert maguk az állatok nem tűrnek, de meg igen soknak a tejrre ártalmas befolyásuk is van.

Mindezen eredmények, úgy a külföldi, mint a hazai szakértőket arra birták, hogy egy oly gyógykezelési eljárást alkalmazzanak, mely teljesen veszélytelen, nem mindig igényli állatorvos beavatkozását, nincs semmi káros utóhatása sem az állatokra, sem a kezelő személyzetre, nem befolyásolja a tejet és a mellett nem jelent nagy anyagi áldozatot, ami mindenesetre nagyon is figyelembe veendő nagyobb állatállománynál és súlyosabb betegség esetén.

Különösen **dr. Richter** drezdai tanár, egyik legnagyobb szaktekintély e téren, folytatott igen nagyszámú kísérletet a **dr. Raebiger**-féle bacillóval, eleinte kúp alakban használva, később kenőcs alakjában és arra

a meggyőződésre jutott, hogy az **összes eddigi ismert kezelések között a dr. Raebiger által szerkesztett fecskendővel, az általa alkalmazott bacilló kenőccsel érünk el legjobb eredményt, ennek a módszernek alkalmazása felel meg legjobban mindazon követelményeknek, amit e betegség leküzdésénél óhajtunk.**

Ugy **dr. Richter**, mint hazai szakértőink már csak a **dr. Raebiger**-fecskendővel és bacilló kenőccsel kezelik a fertőző hüvelyhurutot, mert ez a legcélszerűbb és legolcsóbb módszer.

A bacilló kenőcsnek a bacilló rudakkal szemben **gazdaságilag is nagy az előnye**, mert míg egy bacilló ruddal öt szarvasmarhát kezelhetünk egyszer s így 100 drb rudacska 500 adagra elég s ára **60 kor.**, addig a bacilló kenőcsből egy adagra 10 gramm elegendő s egy kiló kenőcs 100 adag, eszerint 5 kiló 500 adagra elég s ára kilónként 3 korona s így **5 kiló 15 koronába kerül. Tehát az egész kezelés negyed árba kerül a bacilló kenőccsel.** A kezelés így egyszerű, amennyiben a már ismert **dr. Raebiger**-féle fecskendővel a kezelést akként történik, hogy a szabályozó dugattyút a kenőcs-hengerből kicsavarjuk, miáltal egyidejűleg a töltőszár is eltávolítatik. Ekkor egy kis falapáttal megtöltjük a hengert kenőccsel. (1. ábra.) A töltés után a fecskendőrészt ferdén lefelé tartjuk s a szabályozó dugattyút egészen fölfelé kihuzott töltőszárral a kenőcs-hengerbe csavarjuk. (2. ábra.) Már az első fordulatnál annyi kenőcs tolatik a hengerből a csőbe, hogy az egészen megtelik, a mit úgy is észrevehetünk, hogy a kenőcs a cső szabad végén látható lesz. Ekkor a bevezető

csövet a hüvelybe mélyen betoljuk. (3. ábra.) A töltő fogantyuját szilárdan egy helyben fogjuk és a hengert a töltőszárra vissza ráhuzzuk. Ezáltal a kenőcs kinyomódik, a hüvelycsatornában arányosan eloszlik és a cső a hüvelyből újra kihuzatik. (4. ábra.)

Ezután a töltőszárat a hengerből újra kihuzzuk és a szabályozó dugattyút néhány fordulattal addig csavarjuk be, míg a cső újra meg nem telik. A fecskendő ekként egy második állat kezelésére készen áll.

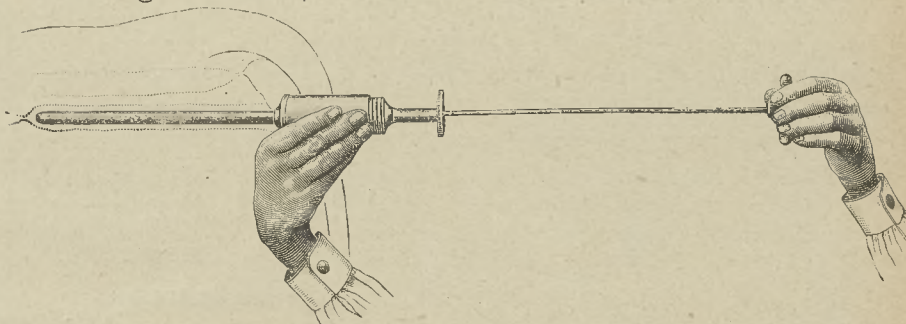
Mivel a nagy nőstény állatok részére 10 gr. (2 fordulat), a fiatalabbak befecskendezésére 5 gr. (1 fordulat) kenőcs elegendő, ennél fogva a kenőcs-henger egyszeri megtöltésével 10 nagy, illetőleg 20 kisebb állatot kezelhetünk.

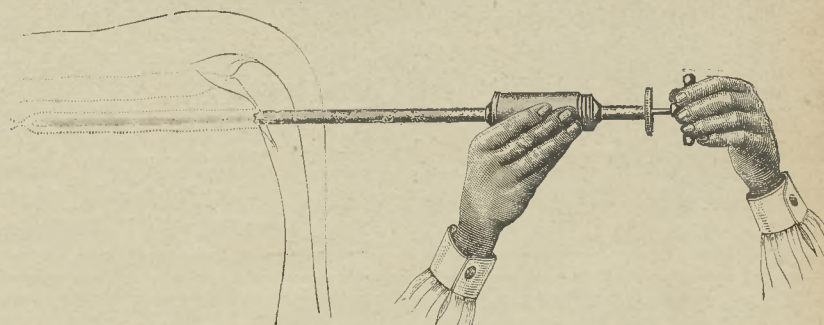
1. ábra.

2. ábra.

3. ábra.

4. ábra.

Szarvasmarhák fertőző

HÜVELYHURUTJA

kezelésére ajánljuk a Dr. RAEBIGER-féle kenőcsfecskendőinket.

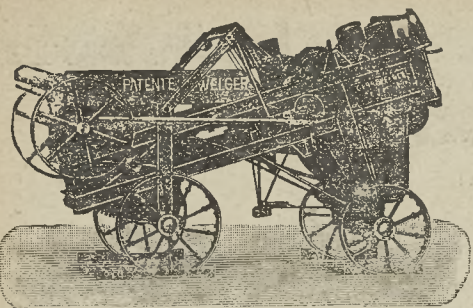
Ára 26.60 kor.

10 százalékos bacilló kenőcs hozzá kg.-ként 3 kor.

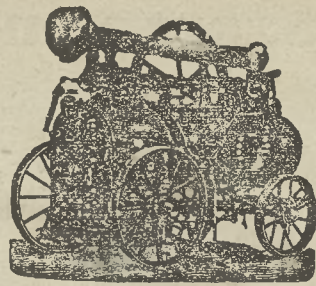
Magyarországi
vezérképviselőt

Geittner és Rausch

Budapest, VI., Andrásy-ut 8.

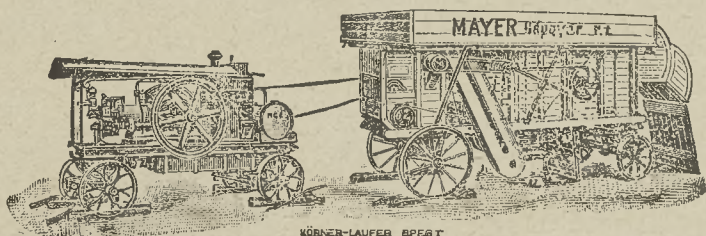
GÉPVÁSÁR

Ajánlható beszerzési források.

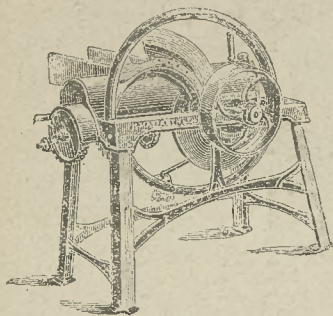
MAYER GÉPGYÁR

vas- és fémöntöde részvénytársaság
SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körút 61. sz.

KÖRNER-LAUFER BERÉTEK

Malom-építéset, motor-osztály, mindennemű gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kifünő munka. Kedvező feltételek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Takarmánykészítő gépek
szecskavágók, répavágók,
daráló gépek,
takarmányfüllesztők,
trágyalé-szivattyúk,

gyártanak és szállítanak legújabb és bevált szerkezet szerint

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA mezőgazdasági gépgyárak,
vasöntödék és gőzhámorok
Bécs II., Taborstrasse 71.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselek és vizonteladók kerestetnek.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi, víz-, lég- és gőz-űltések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékából nyert gázok értékesítését czélzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgyagy-csövek raktáron.

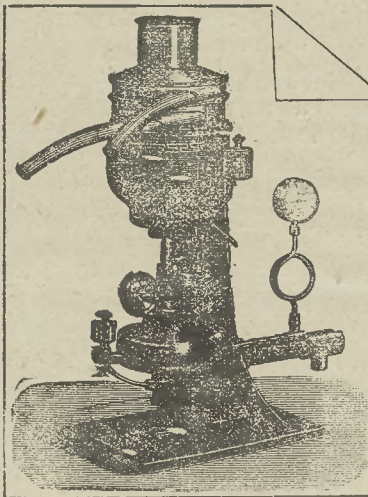

ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással.

Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása. Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

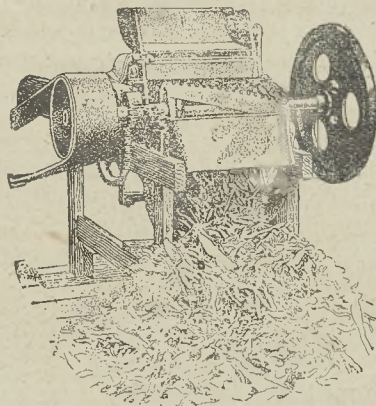
PROPPER SAMU Mezőgazdasági Gépraktára

Budapest, V., Váci-körút 52.

Ajánlja mérsékelt áron legjobbnak elismert, amerikai „OHIO“

kukoriczszártépő-gépeit, melyek szecskavágásra is kitünően alkalmasak, továbbá „RE-FORM“ takarmányfüllesztő-, répavágó-, burgonyaosztályozó- és szalmakötélfonó-gépeit és fedett biztonsági járgányait. — SACK RUDOLF

elismert legkitünőbb ekéinek, vetőgépeinek stb., továbbá a valódi „WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeknek kizárólagos képviselője.

AZ ÁSVÁNYI-FÉLE

szabadalmazott

TENGERISZÁRTÉPŐGÉP

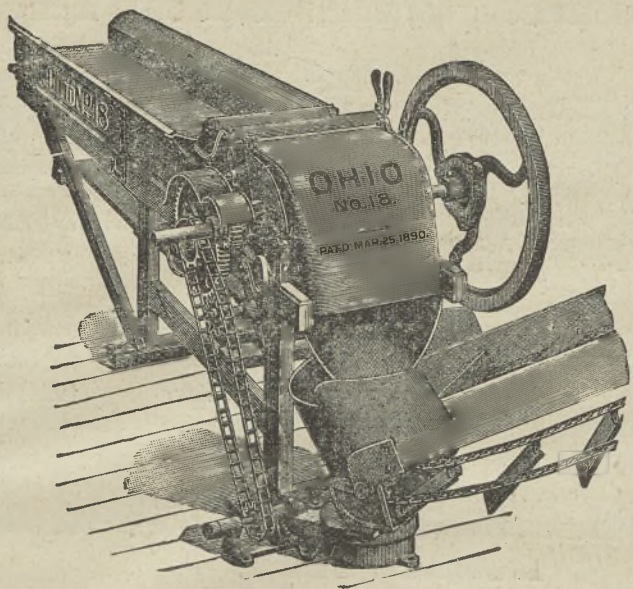
az egyedüli és utolérhetlen szerkezet, mely a tengeriszárat legtökéletesebben tépi szét és így a zsombolyázáshoz előkészíti takarmányozási czélokra.

!!! Szaktekintélyű gazdák által minden gazdaságban nélkülözhetlen gépnek kijelentve. !!!

1908. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalom-tulajdonos

„NICHOLSON“ gépgyár részvénytársaság,
Budapest, Váci-út 17. sz.

Ismertetés, árjegyzék ingyen és bérmentve.

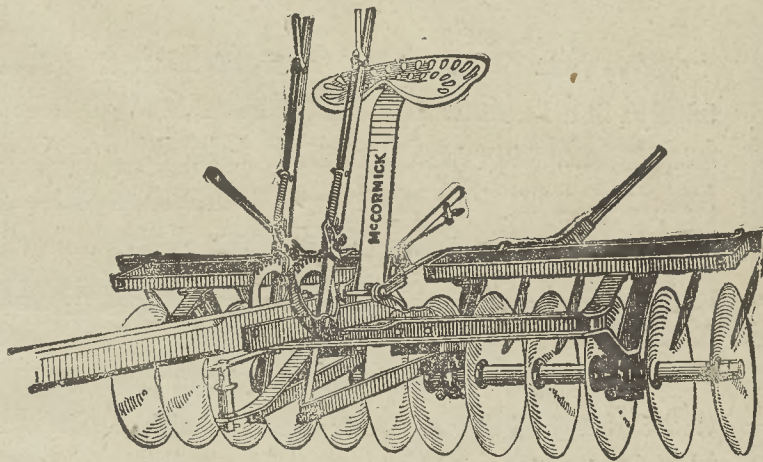
„OHIO“ EREDETI & AMERIKAI tengeriszár-tépő-,

zöldtakarmányapritó és szalmaszecs-kázógép
a takarmányinség legbiztosabb leküzdője.

Mc CORMICK tárcsásborona
tarlónántásra,
vetőszántásra,
rögapritásra stb. stb.

☞ a gazda leghálásabb talajmivelő eszköze.

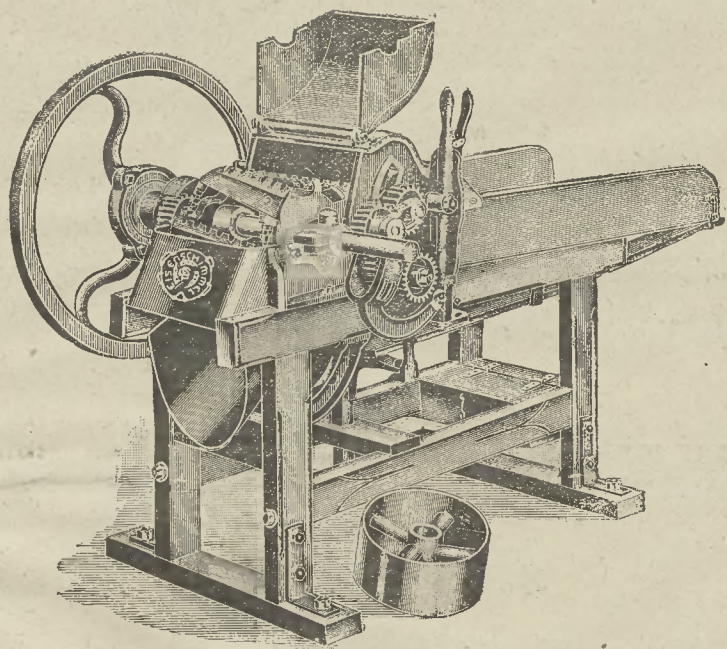

Mc CORMICK

Harvesting Machine Comp., Chicago U. S. A.

Igazgatósa és főraktára: Budapest, U., Alkotmány-utca 12.

J. E. KNECHT, igazgató.

**Amerikai rendszerű Schred-
derek**

Kukoriczszártépőgépek

**Kézi- és erőhajtású szecska-
vágók**

Répavágók és répezúzók

**Kukoriczamorzsolók és
daráló-malmok**

Járgányok és közlőművek

Takarmányfüllesztő kazánok

a legmodernebb szerkezettel, elsőrendű kivitelben,
utolérhetetlen munkateljesítéssel, olcsó versenyáron

Bächer Rudolf, Melichár Ferencz cégénél

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzsántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

T. Cz.

A „Gazdasági Lapok“ i. évi karácsonyi számát mint mutatványszámot fogjuk Magyarország összes földbirtokosai, bérlői és gazdatisztjei között — a rendes példányokon kívül — 20.000 példányban szétküldeni.

A t. Hirdetőink figyelmét ezen lapszámunkra felhívni bátorkodunk.

A nagy példányszám által, ezen lapszámunkban a hirdetés nagyon célirányos és kiváló eredményt ígér. A cégek ismertetésére, a gazdaközönség körében, kedvező alkalom.

Ezen lapszámunkban a hirdetés ára aránylag elég mérsékelt:

Egész oldal 80.— K

Negyed oldal 30.— K

Fél „ 45.— „

Nyolcad „ 15.— „

A megrendelések legkésőbb f. hó 18-ig a kiadóhivatalunkba kéretnek.

Kiváló tisztelettel a

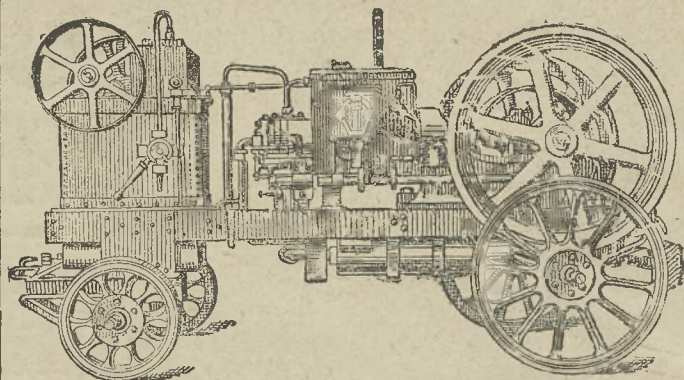
Gazdasági Lapok

kiadóhivatala

Budapest, IV., Múzeum-körut 7.

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körut 59.

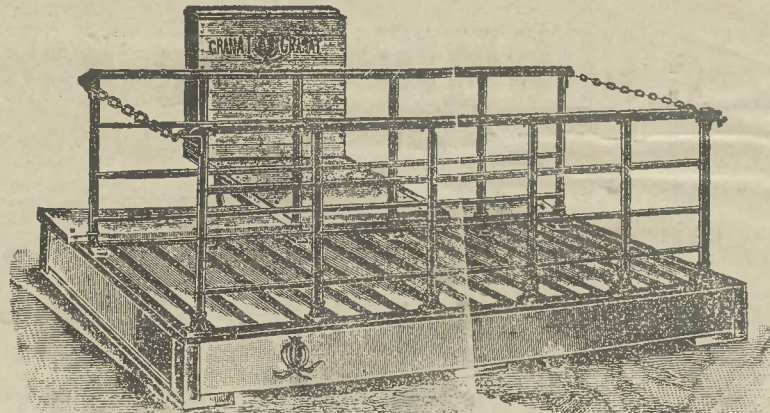
Eredeti

„OTTO“

-féle lokomobílok, benzín- és szivógáz-motorok.

Kényelmes fizetési feltételek.

„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tízedes-, százados-állat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold- utca 8. sz. Raktár: V. ker., Hold- u'ca 21. sz.

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóknak, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknak több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrassy-ut 28.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalm.

forrógőzeke

VILÁGREKORD!

300 fokot meghaladó gőztulhevitással. ::::

Schmidt Vilmos mérnökdoktor szabad. füsteső-tulhevitője. — Gőzekékre egyedül jogosi ott gyártója Kemna J. gőzekegyára.

Egyetlen gőztulhevitő, melyről a gőzkegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

E G jegyű gép, mindegyik:

200 lóerő folytonos munkateljesítéssel,

300 lóerő legnagyobb munkateljesítéssel.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevitő van üzemben vasúti mozdonyokon.

E K jegyű gép, mindegyik:

170 lóerő folytonos munkateljesítéssel,

250 lóerő legnagyobb munkateljesítéssel.

Kétgéprendszer, soáronykötélátvitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőknben egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektussal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91-21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.